

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu - prawidłowe karmienie

Autor: prof. dr hab. inż. Damian Knecht

Data: 14 września 2020

Prawidłowe karmienie prosiąt przez cały okres odchowu jest trudne ze względu na występujące zagrożenie ze strony układu pokarmowego, jak biegunki, czy choroba obrzękowa. Jak się uporać z tymi problemami? Pasza dla prosiąt po odsadzeniu odegra tu kluczową rolę.

Mało jest tak cieszących oko producenta widoków, jak miot po wyproszeniu leżący przy maciorze. Zdrowy, o czystej skórze, wyrównany, pijący mleko i zasypiający przy tej czynności. Nie wszyscy pamiętamy, że to świnię ze zwierząt gospodarskich są jednymi z najszybciej rosnących. Mogą przecież podwoić masę urodzeniową już po tygodniu życia! Tak będzie, jeśli będziemy pamiętać o kilku istotnych warunkach, które muszą zostać spełnione w czasie pierwszych kilku tygodni życia. Fundamenty odchowu to klasyczna triada: mleko matki, masa urodzeniowa i ciepłe, suche legowisko. Pierwszy fundament, żywienie prosiąt jest przy dobrze prowadzonej maciorze w pierwszych dniach łatwy, matka produkuje mleko i oseski rosną. Jednak prawidłowe żywienie prosiąt przez cały okres odchowu jest trudne. Należy uważać na występujące zagrożenie ze strony układu pokarmowego ([biegunki](#), czy choroba obrzękowa). Pasza dla prosiąt po odsadzeniu jest kluczowym elementem ich żywienia,

Karmienie prosiąt a bariera jelitowa

W normalnych warunkach porodu>Karmienie prosiąt a bariera jelitowa

w miarę możliwości jak najszybciej rozpocząć dokarmianie paszami o najwyższej jakości. Pasza dla prosiąt po odsadzeniu powinna być wysokostrawna i łatwo przyswajalna.

Po urodzeniu aktywność enzymów trawiennych oseska jest niewielka. Rozwój układu pokarmowego jest ważny, ponieważ błona śluzowa jelit stanowi tzw. „barierę jelitową”. W jelitach następuje główne natężenie procesów trawienia oraz przyswajanie większości składników odżywczych. Zdrowe jelita chronią organizm przed przenikaniem niepożądanych drobnoustrojów, antygenów czy toksyn. Brak kwasu solnego w żołądku prosięcia utrzymuje się przez kilkanaście godzin. Blokują to proces przekształcania nieczynnych form enzymów w formy aktywne. Stan ten jest korzystny dla nabierania odporności. Uniemożliwia trawienie białek odpornościowych, lecz trwa krótko. Ustaje bowiem po 12–48 godzinach po porodzie.

Żywienie prosiąt siarą

Pobierana przez prosię siara w większym stopniu niż mleko stymuluje syntezę białek w jelicie,

wątrobie, nerkac>Żywienie prosiąt siarą

ajdują się w niej przeciwciała oraz inne składniki odpowiedzialne za stan odporności ogólnej i miejscowej, m.in. na poziomie błony śluzowej przewodu pokarmowego. Wpływa ona na liczbę, długość i rozwój kosmków jelitowych, co decyduje o wielkości powierzchni chłonnej jelit. Układ pokarmowy i jego funkcje doskonalą się stopniowo przede wszystkim pod wpływem siary. Aczkolwiek na jego rozwój wpływa też mleko matki i wprowadzana stopniowo dodatkowa pasza stała. **W siarze zmniejsza się zawartość suchej masy oraz białka.** Po 6 godzinach od oproszenia poziom przeciwciał maleje o ponad 50%.

Szybko rozwijająca się populacja bakterii kwasu mlekowego hamuje rozwój szczepów chorobotwórczych, dzięki produkowanym substancjom o charakterze antybiotykowym. Bakterie te wspomagają także procesy trawienne w organizmie gospodarza.

fot. Damian Knecht

Dlatego przypominamy, prosię bezpośrednio po urodzeniu trzeba niezwłocznie oczyścić z resztek śluzu, krwi i łożyska. Zwłaszcza pyszczek i nozdrza, udrożniając je. Wycieranie, oprócz oczyszczenia, spełnia także rolę masażu poprawiającego krążenie krwi. Po osuszeniu odcinamy pępówkę na długości ok. 5–7 cm i dezynfekujemy ją. Nowo urodzone prosięta jak najszybciej dosadzamy do wymienia. Dodatkowo należy dopilnować, aby cały miot w możliwie krótkim czasie napił się siary (prosię powinno pobrać 250–300 g siary/kg m.c.).

Pożyteczna mikroflora jelit prosiąt. Dlaczego tak ważna?

Wydzielane w organizmie oseska enzymy (głównie laktaza, poziom lipazy i pepsyny jest niski) są przystosowane do trawienia składników mleka matki. Wzrost produkcji tych enzymów, które >Pożyteczna mikroflora jelit prosiąt. Dlaczego tak ważna?

jest procesem stosunkowo powolnym i stymulowanym przez podawanie prosiętom paszy dodatkowej. Dokarmianie ich rozpoczynamy od 7 dnia życia.

Istotne jest, jak kształtuje się liczba i jakość naturalnej dla świni mikroflory jelitowej. Są to zarówno drobnoustroje pożyteczne, jak i szkodliwe dla organizmu zwierzęcia. Pożyteczna część mikroflory gwarantuje utrzymanie niskiego pH treści jelit, które stanowi najlepsze środowisko dla procesów trawienia i wchłaniania oraz decyduje o odporności m.in. układu pokarmowego. Są to przede wszystkim bakterie kwasu mlekowego, które produkując głównie kwas mlekowy, zakwaszają przewód pokarmowy.

Mikroflora niekorzystna to przede wszystkim *Escherichia coli*, a także bakterie z rodzaju *Clostridium*, *Staphylococcus*, *Streptococcus*, *Salmonella*. W normalnych warunkach, szybko rozwijająca się populacja bakterii kwasu mlekowego hamuje rozwój szczepów chorobotwórczych, dzięki produkowanym substancjom o charakterze antybiotykowym.

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu – pierwsze porcje

Dopóki organizm świni nie będzie produkował wystarczającej ilości kwasu solnego w żołądku, nie będzie wydelał odpowiedniej ilości enzymów trawiennych

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu – pierwsze porcje

.pl/wp-content/uploads/2020/06/prawidlowe-karmienie-prosiat-po-odsadzeniu-167x250.jpg" alt="prawidłowe żywienie prosiąt po odsadzeniu" width="167" height="250" />

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu musi być świeża, zachęcająco pachnieć i być smaczna.

fot. Damian Knecht

specyficznych dla składników pokarmowych zawartych w paszach, a w jelitach nie ustabilizuje się bytująca tam flora bakteryjna, możemy spodziewać się występowania zaburzeń trawiennych. Pierwsze porcje paszy dodatkowej to nieduże ilości wyłożone (2 garście) bezpośrednio na podłogę, do płaskiego naczynia. Niektórzy sugerują, żeby posypywać nią wymię. Poza tym, jeśli ma zastąpić później mleko, to bacznie kontrolujemy jej cechy:

- strawność komponentów,
- poziom białka i zawartość aminokwasów,
- ilość energii oraz rodzaj stosowanych pasz energetycznych,
- poziom i dostępność makro- i mikroelementów,
- ilość i wartość biologiczna witamin,
- stosowanie bezpiecznych dodatków paszowych, np. zakwaszacze.

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu ważnym elementem żywienia, ale nie tylko

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu to bardzo ważny element ich żywienia. Nie mniej istotnym elementem żywienia wszystkich świń jest woda. Prosięta już w wieku 4–7 dni odczuwają pragnienie, ponieważ ilość płynu pobranego z mlekiem matki jest często niewystarczająca. Spragnione prosięta szukają wody, a w razie jej>Pasza dla prosiąt po odsadzeniu ważnym elementem żywienia, ale nie tylko

ać prosiętom w korytku czystą wodę do picia.

W tym okresie w organizmie prosiąt zaczyna coraz wyraźniej występować niedobór żelaza, wywołujący anemię fizjologiczną. Należy prosiętom podawać, najczęściej w formie iniekcji domięśniowo preparat zawierający łatwo przyswajalne związki żelaza.

Prestarter dla prosiąt

Tradycyjnie od 7 dnia życia podaje się prosiętom prażony jęczmień w celu przyzwyczajenia do pobierania pasz stałych. Natomiast od 3 tygodnia życia należy rozpocząć właściwe ich dokarmianie. Sugerujemy, aby żywienie prosiąt ssących było prowadzone w oparciu o przygotowane dla nich mieszanki pełnoporcjowe (superprestartery, prestartery). Prosięta w 3 tygodniu życia pobierają średnio dziennie około 80–100 g mieszanki typu Prestarter, zaś w 4 tygodniu już około 200–250 g. Ich sporządzenie wymaga dysponowania komponentami odpowiednimi do wieku i możliwości trawienia ich przez prosięta. Pamiętajmy o zapachu i smaku!

Po urodzeniu aktywność enzymów trawiennych oseska jest niewielka. Rozwój układu pokarmowego jest ważny, ponieważ błona śluzowa jelit stanowi tzw. „barierę jelitową”.

Skład prestarterów dla prosiąt

Wiele obecnie stosowanych w obrocie mieszanek typu Prestarter zawiera około 18% wysokiej jakości białka, którego skład aminokwasowy zbliżony jest do tzw. białka idealnego. Poziom lizyny w takich mieszankach wynosi 1,1–1,2%, jest on wymagany dla osiągnięcia właściwego tempa wzrostu prosiąt.

W mieszankach także dla prosiąt, wymagany jest odpowiedni poziom wszystkich niezbędnych dla młodego, rosnącego organizmu witamin. Mieszanki muszą zawierać odpowiedni poziom makro- i mikroelementów. Warto pamiętać, że z uwagi na lepsze wykorzystanie fosforu oraz innych mikroelementów, o stosowaniu dodatku fitazy. Wiele aktualnie działających firm paszowych propaguje taką koncepcję, komponując mieszanki paszowe z udziałem fitazy mikrobiologicznej.

Mieszanka treściwa dla prosiąt

Można stosować mieszankę treściwą sporządzoną ze śruty pszennej, jęczmiennej, kukurydzianej oraz płatków ziemniaczanych z dodatkiem koncentratu Provit. **W razie jego braku można wykorzystać odtłuszczone mleko krowie.** W okresie przyzwyczajania do mleka krowiego wskazane jest przez pierwsze dni mieszać je pół na pół z wodą. Mleko należy podawać w osobnym korytku, gdyż zmieszane z paszą kwaśnieje. Stosuje się także komponenty mleko zastępcze i pasze pochodzenia zwierzęcego takie jak mleko w prosz>Mieszanka treściwa dla prosiąt

owo plazma krwi.

Większość producentów, pomimo żywienia większości świń mieszankami sporządzonymi na bazie własnych zbóż i koncentratów paszowych z zakupu, podaje prosiętom gotowe mieszanki pełnoporcjowe. Pomimo wysokiej ceny takich pasz, ten sposób żywienia gwarantuje odchowanie zdrowych, szybko rosnących prosiąt.

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu – dodatki stabilizujące

Pasze pochodzenia roślinnego (najczęściej poddane obróbce technologicznej podwyższającej ich wartość pokarmową, np. poprzez płatkowanie, obłuszczenie, ekstrudowanie) stanowią początkowo uzupełnienie mieszanek. Ich udział w paszy jest większy w mieszankach typu starter, przeznaczonych dla starszych prosiąt. Mieszanki pełnoporcjowe o gwarantowanym składzie, w odróżnieniu od pasz gospodarskich, są łatwe do normowania, zadawania oraz przechowywania. W celu zwiększenia zainteresowania i zachęcenia ich do pobierania paszy stałej, dodaje się do nich substancje i preparaty poprawiające ich smakowość (aromaty, ekstrakty lub zioła). W celu utrzymania naturalnej równowagi w składzie mikroflory jelitowej, należy podawać prosiętom w paszy dodatki ją stabilizujące. Stosuje się często probiotyki, prebiotyki, zakwaszacze, zioła i ich ekstrakty. Można je podawać osobno, ale także w postaci preparatów łączących te składniki.

Karmienie prosiąt dostosowane do aktualnych potrzeb

Prosięta między urodzeniem a odsadzeniem, przyrastają średnio po 180–250 g/dziennie. Masa prosiąt odsadzonych w odniesieniu do wieku jest istotnym czynnikiem wpływającym na łagodne przejście z żywienia mlekiem lochy na pasze stałe. Jak pokazuje praktyka, w 28 dniu życia prosięta powinny ważyć około 7–8 kg. Pamiętajmy, że po odsadzeniu należy zmieniać skład i wartość pokarmową mieszanek adekwatnie do wieku i aktualnych zdolności trawiennych prosiąt.

Prosięta w 3 tygodniu życia pobierają średnio dziennie około 80–100 g mieszanki typu Prestarter, zaś w 4 tygodniu już około 200–250 g. Ich sporządzenie wymaga dysponowania komponentami odpowiednimi do wieku i możliwości trawienia ich przez prosięta. Pamiętajmy o zapachu i smaku!

Pasza dla prosiąt po odsadzeniu

[Po odsadzeniu prosięta powinny być żywione](#) w sposób umożliwiający szybki wzrost i rozwój, zapewniający w późniejszym okresie szybkie tempo odkładania białka. Do najczęściej stosowanych komponentów zaliczamy jęczmień, pszenicę, pszenżyto, poekstrakcyjną śrutę sojową, mączkę rybną, suszoną serwatkę, syntetyczną lizynę i metioninę, pasze mineralne, czy preparaty zakwaszające. W celu zapewnienia właściwego tempa wzrostu, zaleca się stosowanie mieszanek zawierających przynajmniej 13 MJ EM w 1 kg mieszanki. Wprowadzenie dodatku tłuszczu wpływa korzystnie na

warto>Pasza dla prosiąt po odsadzeniu

anych mieszanek.

Błędy w żywieniu prosiąt, obok innych czynników m.in. złych warunków zoohigienicznych np. oziębienia, stresu są przyczynami zaburzeń w funkcjonowaniu układu pokarmowego prosiąt.

Najczęściej popełniane [błędy żywieniowe w odchowcie prosiąt](#) to:

- niewłaściwy termin rozpoczęcia dokarmiania,
- źle zbilansowana dawka pokarmowa,
- stosowanie pasz złej jakości, zanieczyszczonych,
- zbyt gwałtowne zmiany składu skarmianej paszy, bez okresu przyzwyczajania.

Pamiętajmy, oprócz żywienia o wynikach odchowu decydują także warunki utrzymania prosiąt. Zapewnijmy suche i czyste legowisko oraz możliwość, swobodnego ruchu. Jeśli jest możliwość wypuszczajmy na okólniki lub wybiegi. Optymalna temperatura w legowisku prosiąt to jego dogrzewanie, np. w klasyczny sposób promiennikiem podczerwieni. Wszystkie opisane wysiłki to późniejsza radość i satysfakcja z wyrównanej stawki uformowanych grup warchlaków.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-

-
-

Submit Rating

Ocena 0 / 5. Liczba głosów 0

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!